підприємство повинно використовувати якомога більший комплекс заходів, а саме систему мерчандайзингу – оптимізацію асортименту, ефективне планування торговельного залу, засоби комунікативного та візуального мерчандайзингу; покращання методів лояльності – для клієнтів, для посередників, для співробітників; удосконалення заходів матеріальної та моральної мотивації для співробітників; враховувати вимоги до форматів магазинів роздрібної мережі.

Список використаних джерел:

1. Горбенко О. В. Ринок продуктової роздрібної торгівлі в Україні: формати, мережі, розвиток / О. В. Горбенко // Молодий вчений. – 2015. – № 669 (24).– Ч. 1. – С. 59-66 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/9/12.pdf

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТАРІЯ ФІНАНСОВОГО ЛЕВЕРИДЖУ

Д. А. НАУМЕНКО, студент
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
61001 Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а
dmytro.naumenko@hneu.net

Ефективне управління структурою капіталу дозволяє підприємству досягати найвищої рентабельності, фінансової стійкості і платоспроможності, впливає на зниження витрат виробництва, підвищення віддачі від інвестицій, а також прискорення кругообігу і обороту капіталу.

Здійснення процесу оптимізації капіталу підприємства відбувається на основі певного інструментарію - бази коефіцієнтів та показників. Одним із методичних підходів щодо проведення оптимізаційних процедур структури капіталу є розрахунок впливу ефекту фінансового левериджу на кінцеві результати діяльності підприємства. Можливі варіанти співвідношення власного та позикового капіталу у структурі сукупних пасивів підприємства представлені в табл. 1.

Слід зазначити, що максимальний ефект фінансового левериджу 0,41% досягається за співвідношення між власним (ВК) і позиковим (ПК) капіталом на підприємстві у 2-ому варіанті, де частка власного капіталу становить 75%, а позикового – лише 25%. Проте враховуючи факт, що на даному етапі розвитку підприємство має співвідношення ВК та ПК 90/10, то підприємству недоцільно одразу збільшувати частку ПК до 25%. При здійсненні обчислень для підприємства враховано, що розмір ВК зафіксовано у розмірі суми власного капіталу ТОВ “СПІНТЕК” за 2021 рік; рентабельність сукупного капіталу встановлено на фактичному рівні 2021 р., а саме 6,52%; ефект

фінансового левериджу розраховано за середньозваженою ціною ПК, яка визначена сумою середньої ставки по кредиту (14%), помноженої на частку кредитів в структурі сукупного капіталу та націнки на кредиторську заборгованість (5%), помноженої на її частку. Можемо зазначити, що максимальний ефект фінансового левериджу 0,41% досягається за співвідношення між власним і позиковим капіталом на підприємстві у 2-ому варіанті, де частка ВК становить 75%, а ПК – лише 25%.

Таблиця 1

Розрахунок ефекту фінансового важеля ТОВ "СПІНТЕК" за різних значеннях плеча фінансового важеля станом на 2021 р.

Показник	Варіанти структури капіталу							
	станом на 2021 р	I	II	III	IV	V	VI	VII
Співвідношення власного та позикового капіталу	90/10	100/0	75/25	60/40	50/50	40/60	25/75	10/90
Власний капітал, тис. грн	1210716	1210716	1210716	1210716	1210716	1210716	1210716	1210716
Позиковий капітал, тис. грн	60894	0	403572	807144	1210716	1816074	3632148	10896444
у т.ч. кредити, тис. грн	23565	0	0	0	799072	1634466	1307573	8717155
Сукупний капітал	1271610	1210716	1614288	2020860	2421432	3026790	4842864	12107160
Плече фінансового важеля	0,05	0	0,33	0,67	1	1,5	3	9
Рентабельність сукупного капіталу, %	6,52	6,52	6,52	6,52	6,52	6,52	6,52	6,52
Витрати за відсотками по кредиту, тис. грн	3299	0	0	0	111870	228825	183060	1220401
Середньозважена ціна позикового капіталу, %	28,36	0	5	14,5	14,34	13,6	7,74	12,2
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	102766	121072	161429	202086	242143	302679	484286	1210716
Ставка податку на прибуток	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Сума податку на прибуток, тис. грн	18498	21793	29057	36321	43586	54482	87171	217929
Чистий прибуток, тис. грн	84268	99279	132372	165465	198557	248197	397115	992787
Рентабельність власного капіталу, %	7	8	11	14	16	21	33	82
Ефект фінансового левериджу, %	-0,08	0	0,41	-4,38	-6,41	-8,7	-3	-42

Таким чином, протягом 2019-2021 років підприємство ТОВ “СПІНТЕК” мало негативний ефект фінансового левериджу, що свідчить про неефективне використання власного капіталу підприємства, внаслідок чого компанія не має додатково створюваний прибуток власним капіталом за різної частки використання позикового капіталу. Для ТОВ “СПІНТЕК” оптимальною є така структура джерел фінансування, в якій 75% становить власний капітал, а позиковий – 25%. Результати проведеного дослідження свідчать, що залучення кредиторської заборгованості та відмова від банківських кредитів позитивно впливає на ефективність формування та використання капіталу підприємства, якщо дотримуватися оптимальної структури та слідкувати за витратами на утримання такого виду залучених коштів. Тож для ТОВ “СПІНТЕК” у якості оптимізації структури фінансових ресурсів та підвищення їх ефективності є відмова від залучення кредитних засобів. Таким чином, підприємство підвищить ефективність формування та використання фінансових ресурсів, а також може значно підвищити рентабельність та максимізувати прибуток.

РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ

О. О. НОСИРЄВ, канд. геогр. наук, доцент
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
61002 Україна, м. Харків, вул. Кирпичова, 2
nosyriev.bf@khpi.edu.ua

Однією із важливих урядових програм є «Державна програма релокації підприємств», яка розпочала реалізовуватися ще із середини березня 2022 р., основна мета якої полягає в збереженні стійкості економіки України на основі здійснення переміщень фірм, компаній, організацій та підприємств із територій країни, на яких відбуваються активні бойові дії, на ті території, що є найбільш безпечними (в більшості, це західні області країни: Вінницька, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька). Картосхему релокації підприємств в регіонах та пропозицій щодо оренди державного майна України у 2022 р. наведено на рис. 1.

Більшість компаній, котрі евакуюються зі сходу на захід України, стикаються зі схожими проблемами: відсутністю житла для працівників чи підбором працівників у місцях дислокації після переїзду, дефіцитом відповідних майданчиків для виробництва, браком складських приміщень, високими цінами на оренду, відновленням логістики, закупівлею сировини, пошуком нових ринків збуту. У цьому сенсі важливим є питання узгодження державної програми релокації бізнесу з відповідними локальними програмами підтримки від місцевої влади. Якщо ж йдеться про переїзд великого промислового підприємства, то цей процес, окрім фінансових